

## MARIJA MIJOT, SOUZE JN SMEH

Knjižna izdaja pesmi tržaške (svetoivanske) kulturnoprosvetne delavke Marije Mijotove\* je zanimiv, razveseljiv in značilen dogodek. Predstavlja menda edini primer v naših dneh, da se skuša naš — zamejski — človek umetniško izpovedovati v svojem dialektu. To je spodbudna manifestacija naše nacionalne trdoživosti na tržaških tleh.

*Souze jn smeh* — dva stalna elementa našega ljudskega pesništva: bolečina, ki se tu poraja iz osebnih človekovih in ljudskih razočaranj, in obešenjaško veselje, ki s kurentovsko kretnjo vsaj začasno skuša pozabiti na zlo — skozi ta emocionalni razpon izpove Mijotova v preprostem, figurativno nezahtevem jeziku ljudske pesmi samo sebe in usodo svojih ljudi. Pesmi so polne dobrosrčnosti, ljubezni do ljudskih običajev in navad, ob katerih si iščejo navdiha in ohranjajo snóvi primerno nemodernistično ljudsko obliko. Ponekod, morda že v zavestni težnji po opisu ljudskega običaja, pa zdrknejo v nepoetično narativnost (*Mrlič u šiše*). Zaslutimo lahko prikrit protest proti italijanski gospodi (*Tržaške pust*), socialno ogroženost (*Neprskrblena držina*), skrb za skorjico boljšega kruha (*Perice se menejuo*), kdaj pa kdaj pa se utrne pesem, ki je polna sonca.

Za primer naj navedem nekaj stihov, ki jih zaljubljen fant poje svojemu dekletu:

*Za hip še u dreuje luč rusa se ustave  
Kukr u sanjah se mene zdi use!  
Sunce še ambat lepu us'h pazdrave,  
prej ku u murje uano sp't grje!*

Zbirka ima namen buditi v ljudeh, ki jih politična meja loči od narodne skupnosti, ljubezen do ljudskega izročila, iz katerega naj kot iz neusahljivega studenca izvira duhovni napoj za razvoj nacionalne samobitnosti in za ohranitev domače govore.

S tega stališča se zdi triindvajset pesmi obsegajoča knjižica še bolj aktualna in torej zasluži našo pozornost in pozdrav.

Ivan Mesiček

## PRIMVS TRVBERVS CARNIOLANVS

S knjigo *Primož Trubar, žioljenje in delo*\*\* — napisal jo je dr. Mirko Rupel — smo dobili vsekakor najbolj zaokroženo obravnavo našega prvega pisca. Glede na splošni kulturni pomen, ki ga ima Trubar v slovenskem narodnostnem razvoju, je ta publikacija pomemben, a hkrati specifičen prispevek k analizi našega starejšega književnega razdobja, ki pa je ravno ožje področje Ruplovega literarnozgodovinskega raziskovanja, kar je Rupel že doslej manifestiral s številnimi razpravami in doneski, zlasti pa z izborom *Slovenski protestantski pisci*. S tem nadaljuje delo svojega velikega učitelja Franceta Kidriča.

\* Marija Mijot, *Souze jn smeh*. Uvodna beseda: Vladimir Bartol. Izbor in ureditev: Jože Koren. Ilustracije: Tončka Kolerič. Založništvo tržaškega tiska. Trst 1962.

\*\* Mirko Rupel. *Primož Trubar. Življenje in delo*. Opremil Boris Kobe. Založila Mladinska knjiga. Ljubljana 1962.